U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **A. K.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem náměstí 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2017, č. j. OAM-1011/ZA-ZA11-ZA04-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 11. 2017, č. j. 41 Az 10/2017 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále také „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu lze zjistit, že dne 24. 11. 2016 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou doplnil dne 29. 11. 2016. Uvedl, že je ruské národnosti a vyznává pravoslaví. Zastává určité politické názory, politikou se ale nikdy nezabýval. Je ženatý a má jednoho syna, manželka i syn také žádají o mezinárodní ochranu v České republice. Dorozumí se rusky a trochu česky. Jeho zdravotní stav je dobrý.

[3] O mezinárodní ochranu žádá proto, že již vyzkoušel všechny možnosti, jak zůstat v ČR. Do Ruska se vrátit nemůže. Jeho syn chodí v ČR již pět let do školy a v Rusku by nebyl schopný dohnat učivo svých vrstevníků. Během doby, kdy je v ČR, došlo na

Ukrajině ke konfliktu a příjmení stěžovatele je ukrajinské, proto by on a jeho rodina měli v zemi původu problémy s místními obyvateli. Synovi by ve škole ubližovali. Dalším důvodem je, že Samarská oblast (místo odkud stěžovatel pochází) je dle statistiky OSN první ve výskytu AIDS. Stěžovatel se obává, aby se syn nezapojil do špatného kolektivu a neonemocněl AIDS. Navíc v ČR žijí příbuzní stěžovatele, teta s manželem z matčiny strany, kteří jsou českými občany - manželé R. Jsou vysokého věku (strýc 73 let a teta 68 let) a potřebují pomoc rodiny, tedy stěžovatele a jeho manželky. Mají zdravotní problémy a jsou na stěžovateli a jeho manželce závislí.

[4] Krajský soud se ztotožnil se žalovaným, že v případě stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu ani podle § 12 písm. b) téhož zákona. V Rusku se stěžovatel žádným způsobem politicky neangažoval, s tamními státními orgány ani se soukromými osobami neměl žádné problémy.

[5] Žalovaný se podrobně zabýval i sociální a ekonomickou situací stěžovatele, jeho zdravotním stavem a rodinnou situací. Dospěl k závěru, že stěžovatel je mladý, zdravý, vysokoškolsky vzdělaný muž, nepochází ze země, která by byla postižena katastrofou. Z těchto důvodu je schopen sebe i celou svou rodinu na území Ruska zabezpečit.

[6] Krajský soud nezpochybnil, že manželé R. jsou blízcí příbuzní stěžovatele, o které on a jeho rodina fyzicky i psychicky pečují, a že jsou v častém styku. Nebydlí však v jednom městě, neboť manželé R. žijí v B., stěžovatel bydlí ve V., která je vzdálená asi 50 km od B. I z tohoto důvodu je dle názoru soudu prakticky nereálné, aby pomoc manželům R. byla ze strany rodiny stěžovatele poskytována denně. Ve výpovědi stěžovatel uvedl, že se jedná o nemocné lidi, neprokázal však, že by se jednalo o lidi se závažnými zdravotními problémy znemožňujícími jim zajistit si své nutné a základní potřeby nebo že by jim byl např. přiznán invalidní důchod kvůli jejich vážné chorobě či příspěvek na péči, kterou by jim musela zajišťovat jiná osoba. Krajský soud se proto ztotožnil se stanoviskem žalovaného, že rodinné vazby či pomoc ze strany rodiny stěžovatele nelze podřadit pod případ hodný zvláštního zřetele, který by odůvodňoval udělení azylu z humanitárního důvodu.

[7] Stěžovatel se dále dovolával aplikace § 14a zákona o azylu. Tvrdil, že v jeho případě došlo ke splnění podmínky pro udělení doplňkové ochrany zejména kvůli synovi, který tím, že by celá rodina musela odjet zpět do Ruska, nemohl dokončit základní školní docházku v ČR. Syn by musel navštěvovat základní školu v Rusku, kde je systém výuky úplně jiný a v určitých věcech jsou tam žáci výrazně napřed. Stěžovatel se obává, aby se syn nezapojil do špatné společnosti, nepropadl drogám a netrpěl tím, že jeho příjmení nezní rusky, ale ukrajinsky. Tyto skutečnosti však podle krajského soudu nesvědčí ve prospěch tvrzení stěžovatele, že by se jeho syn nemohl zařadit zpět do výuky v Rusku. Stěžovatel situaci syna a problémy, které mu hrozí v Rusku, zveličuje. Pokud jeho syn neměl s integrací do české společnosti a výukou v českém jazyce problémy, přestože češtinu neuměl, jistě se zvládne i zpět adaptovat v Rusku. Syn stěžovatele je ruské národnosti, hovoří rusky stejně jako oba jeho rodiče, kteří jsou vysokoškolsky vzdělaní lidé, s případným doučováním mu tedy mohou pomoci oni, případně někdo jiný.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[9] Stěžovatel žije na území ČR po dobu 6 let. V době, kdy přicestoval do ČR, bylo jeho synovi 12 let. Integrace syna do české společnosti je „zcela dokonalá“, v současné době dokončuje základní vzdělání, na které by chtěl navázat v rámci středoškolského studia. Vzhledem ke všem okolnostem by byl případný návrat syna do země původu nepřekonatelný. Jde zejména o nemožnost navázat na studium v Ruské federaci.

[10] Dalším faktorem je existence napětí mezi ruskými a ukrajinskými občany, které se vyostřilo kvůli postupu Ruské federace v otázce porušení mezinárodního práva při zabrání území Krymu. Syn stěžovatele není občanem Ukrajiny, ale má ukrajinské příjmení a přicházel by do země původu ze státu, který otevřeně postup Ruské federace v této otázce kritizuje. Jeho přijetí v zemi původu by tak bylo spojeno s nenávistnými tendencemi a ataky spolužáků a vrstevníků, ve kterých by jen stěží obstál tak, aby nebyla narušena jeho osobnost. Snadno by tak mohl sklouznout mezi osoby požívající návykové látky, kde by se snažil nalézt své místo pro to, aby se vyhnul separaci. To vše jsou objektivní okolnosti známé ze správního spisu.

[11] Jak žalovaný, tak i krajský soud tyto okolnosti vyhodnotily jako snahu o legalizaci pobytu na území ČR. Za této situace pak bylo jednoduché odkázat na bohatou judikaturu, která snahu legalizace pobytu cizince na území nepovažuje za relevantní důvod pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

[12] Stěžovatel má reálnou obavu z návratu do země původu. Má za to, že především vycestování jeho syna by bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, a to zejména s Úmluvou o právech dítěte, v níž se státy zavázaly postupovat tak, aby předním hlediskem postupu soudů i orgánů veřejné moci byl zájem dítěte. Krajský soud se obsahem úmluvy a povinnostmi, které z ní pro ČR plynou, vůbec nezabýval, pouze uvedl, že se ztotožňuje se stanoviskem žalovaného.

[13] Má za to, že v jeho případě existuje při vycestování hrozba porušení mezinárodních závazků ČR a že jeho žádost splňuje podmínky doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Krajský soud i žalovaný ji však posoudily nesprávně.

[14] Žalovaný se nedostatečně zabýval důvody pro udělení humanitárního azylu. Stěžovatel v ČR pečuje o příbuzné, manžele R., kteří jsou staršího věku a trpí závažnými zdravotními obtížemi. Soud oproti žalovanému připustil, že by jisté důvody hodné zvláštního zřetele při péči o tyto manžele mohly být dány. Stěžovateli však vytýkal, že neprokázal své tvrzení o tom, že manželé R. trpí závažnými zdravotními problémy nebo že jim byl např. přiznán invalidní důchod kvůli jejich vážné chorobě či příspěvek na péči, kterou jim zajišťuje.

[15] Skutkové okolnosti týkající se zdravotního stavu manželů R. nebyly sporné. Pokud měl v otázce skutkového stavu žalovaný pochybnosti, měl je za užití základních zásad správního řízení vyzvat k doplnění podání, případně k součinnosti. Pokud tak neučinil, rozhodoval na základě skutkového stavu, který neodpovídá § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Tento nedostatek

nebyl napraven. Stěžovatel by měl mít možnost svá skutková tvrzení doplnit, ovšem pouze za situace, že by byl o tomto nedostatku vyrozuměn či jinak obeznámen tak, aby nebyla porušena jeho procesní práva.

[16] S ohledem na výše uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[17] Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost. Odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí, obsah správního spisu a napadený rozsudek. Opakuje, že uplatněné osobní a rodinné důvody týkající se především syna stěžovatele ani potřeba péče o příbuzné v ČR nejsou relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud si stěžovatel přeje svůj pobyt na území ČR legalizovat, měl by využít institutů dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nakonec dodal, že setrvává na svém závěru, že ve věci stěžovatele nejsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[19] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[20] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše uvedeným usnesením prvního senátu. Dle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto Nejvyšší správní soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[21] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, a to zejména ve vztahu k nevypořádání žalobních námitek ohledně porušení Úmluvy o ochraně práv dítěte. Z obsahu žaloby ověřil, že stěžovatel na porušení Úmluvy o právech dítěte ve vztahu ke svému synovi odkázal jedinou větou, aniž by konkretizoval, jaká ustanovení správní orgán porušil a v čem toto pochybení spatřuje. Dodal pouze to, že stejnou námitku uplatňoval již ve správním řízení.

[22] Ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 9. 6. 2005, č. j. 7 Azs 27/2005 - 55) vyplývá, že řízení o žalobě je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita žaloby proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Tvrzené potíže syna stěžovatele krajský soud nepominul. Na námitku ohledně porušení Úmluvy o právech dítěte sice nereagoval výslovně, je ale patrné, že ji implicitně vypořádal na str. 9 napadeného rozsudku, a to způsobem odpovídajícím obsahu žalobních námitek a přezkoumatelným způsobem. Uvedl

mimo jiné, že syn stěžovatele absolvoval dvě třídy základní školy v Rusku, rusky hovoří. Tak jako se adaptoval po skončení dvou let základní školní docházky do cizího prostředí země, jejíž jazyk neuměl, jistě by se zvládl zpět včlenit i v Rusku.

[23] Správní orgán zvážil rodinnou, sociální a ekonomickou situaci stěžovatele i v návaznosti na shromážděné podklady, které jsou součástí spisu. V odůvodnění na několika místech konstatoval, že stěžovatel pečuje o manžele R. Přesto v daném případě nezjistil důvody hodné zvláštního zřetele, které by svědčily pro udělení humanitárního azylu. Otázku zdravotního stavu manželů R. nepovažuje Nejvyšší správní soud za spornou. Správní orgány rozhodovaly na základě skutkového stavu, o němž nebyly důvodné pochybnosti. K porušení § 3 správního řádu tedy nedošlo.

[24] Soud se ztotožňuje i se závěrem, že samotná péče o příbuzné v daném případě není důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Úvahy krajského soudu týkající se vzdálenosti bydlišť obou rodin, stejně jako zdravotního stavu manželů R. jsou v dané situaci irelevantní. V tomto smyslu je závěr soudu o neunesení důkazního břemene stěžovatele nutno korigovat. Tato dílčí nesprávnost však nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozsudku. Krajský soud vyhodnotil celou situaci tak, že péče o tyto příbuzné či jejich vzájemný vztah se stěžovatelem nelze pod § 14 zákona o azylu podřadit, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje (k přezkumu důvodů pro udělení humanitárního azylu srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, či rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

[25] Stěžovatel dále opakovaně uplatňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, s poukazem na nezletilého syna namítá především rozpor s Úmluvou o právech dítěte. Jeho námitky však zůstaly v rovině teoretických úvah, co by se mohlo stát po návratu do země původu (nenávistné přijetí, problémy kvůli příjmení, ataky spolužáků na syna stěžovatele, obavy z užívání drog či nakažení virem HIV).

[26] Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu udělí cizinci, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Žádnou z tvrzených skutečnostní však nelze vyhodnotit jako důvod, který by vedl k porušení mezinárodních závazků. Dle Informace MZV ČR, č. j. 98677/2016-LPTP ze dne 3. 6. 2016, k č. j. MV-43233-1/OAM-2016 (založené na č. l. 26 správního spisu), ruská legislativa neumožňuje postih neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu při návratu zpět do vlasti. O tzv. ekonomické žadatele je nulový zájem místních státních orgánů. Určitá forma obtíží byla připuštěna při administrativních úkonech ze strany státní moci po návratu do země původu (např. vydání nových dokumentů). Ty však nedosahují takové intenzity, aby byly v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

[27] Argumentace, dle které by syn stěžovatele mohl být atakován od spolužáků, popř. začal užívat drogy či se nakazil virem HIV, je v rovině ničím nepodložené spekulace. Tato tvrzení nejsou způsobilá vyvolat pochybnosti o tom, že by vycestování syna stěžovatele do země původu mohlo být v rozporu s Úmluvou o právech dítěte či jinou mezinárodní smlouvou.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu